

374

การศึกษาการดำเนินงานตาม โครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ
ในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

นางวันทนา นิลนพคุณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-101-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16592919

A STUDY OF THE OPERATION OF THE PROJECT ON PROMOTION AND DEVELOPMENT
FOR OUTSTANDING STUDENTS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL
EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS

Mrs. Wantana Nilnopkoon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-101-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน
ที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

โดย

นางวันทนา นิลนพคุณ

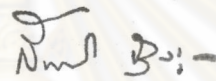
ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

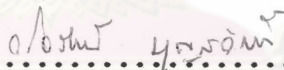
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ลันติ อุงสุวรรณ)

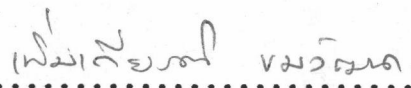
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วันทนา นิลนพคุณ : การศึกษาการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร (A STUDY OF THE OPERATION OF THE PROJECT ON PROMOTION AND DEVELOPMENT FOR OUTSTANDING STUDENTS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.บุญมี เณรยอด, 245 หน้า. ISBN 974-632-101-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วย-ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 416 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง แบบสอบถาม และแบบศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

ในด้านการเตรียมการ ทุกโรงเรียนใช้นโยบายเกี่ยวกับโครงการ สพพ. ตามที่กรมสามัญศึกษา กำหนด มีการแจ้งนโยบาย วัตถุประสงค์ แนวการจัดการเรียนการสอนและรายละเอียดต่าง ๆ ของโครงการ ให้ครูทั้งโรงเรียนทราบ หลักสูตรที่ใช้ ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) โดยปรับโครงสร้างด้านเวลาจาก 3 ปี เป็น 2 ปีการศึกษา และบูรณาการเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละโรงเรียน มีการประชาสัมพันธ์โครงการให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบ มีการเตรียมบุคลากร หัวหน้าหมวดวิชาเป็นผู้คัดเลือกครูเพื่อสอนในโครงการ มีการจัดแผนการเรียนไว้ ตลอดจนจบหลักสูตร มีการลดเวลาเรียนในห้องเรียน โดยกำหนดจำนวนคาบให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีการกำหนดรายวิชาที่ควรบูรณาการและวิชาเลือก การจัดตารางเวลาเรียน เช่นเดียวกับนักเรียนปกติ มีการจัดคาบสอนหลังคาบสุดท้ายของนักเรียนปกติและในระหว่างปิดภาคเรียน ไม่มีการจัดงบประมาณเฉพาะสำหรับเตรียมอาคารสถานที่ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ มีการเตรียมบริการแนะแนวเกี่ยวกับคุณลักษณะและวิธีการเรียนของนักเรียนในโครงการ

ด้านการดำเนินงาน มีการลงทะเบียนเรียน ภาคเรียนละครั้ง ๆ ละไม่เกิน 25 หน่วยการเรียน การจัดการเรียนการสอนมีการแนะนำวิธีเรียน มีการบูรณาการเนื้อหาวิชาในกลุ่มวิชาเดียวกัน และต่างกลุ่มวิชา มีการจัดสื่อเฉพาะ เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล และระดับความยากง่ายของข้อสอบ เช่นเดียวกับนักเรียนปกติ มีการนิเทศติดตามผลการเรียนการสอนโดยผู้บริหารและคณะครู ตลอดปีการศึกษา

ด้านการประเมินผล มีการประเมินผลโครงการทั้งก่อนการดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงาน และหลังการดำเนินงาน

ปัญหาที่พบ ได้แก่ ครูที่สอนในโครงการไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในโครงการ ครูไม่มีเวลาเพียงพอในการทำแผนการสอน ครูสอนเนื้อหาที่เป็นรายละเอียดมากเกินไป ไม่มีการกำหนดแนวในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C642393 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD: AN OPERATION / OUTSTANDING STUDENTS / UPPER SECONDARY SCHOOLS

WANTANA NILNOPKOON : A STUDY OF THE OPERATION OF THE PROJECT ON PROMOTION AND DEVELOPMENT FOR OUTSTANDING STUDENTS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. BOONMEE NENYOD, Ed.D. 245 pp. ISBN 974-632-101-3

The purposes of this research were to study the operation and problems of the project on promotion and development for outstanding students in secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education, Bangkok Metropolis. The data were collected on 416 subjects which consisted of school administrators, academic assistant of school administrators, heads of subject areas, and teachers. The research instruments were semi-structured interview form, document analysis form and questionnaires. The analysis of data were implemented through content analysis, frequency, and percentage.

The results of the study were as follows :

At the preparation stage, concerning the policies of the project data showed that schools adopted the Department of General Education policies. Teachers were informed regarding the policies, objectives and details of the project. The upper secondary curriculum B.E. 2524 (Revised Edition B.E. 2533), was adjusted by reducing time of study from three to two academic years for the project. The contents were integrated in order to be appropriated with the school circumstances. The project was introduced to the students' guardians as public relations. Regarding personnel preparations, the teachers taught in the project were selected by the subject areas heads. The study plans were organized throughout the entire curriculum, class schedules were reduced and self study time was provided instead, subjects to be integrated and elective subjects were determined, instruction schedules were arranged similar to ordinary students, instruction time was added after the ordinary students' last period of study and during school vacations, extra budget was not allocated for preparing places and instructional aids, preparation for counselling on students' qualifications and learning style were conducted in the project.

At the operation stage, registration was operated once a semester not exceeding 25 credits of study, introduction ways of learning, integration of contents within the same and different groups of subjects, provision of instructional aids were implemented regarding teaching and learning activities. In the aspect of testing and evaluation criterions and level of difficulty of the test items; they were conducted similar to the ordinary students. Instructional supervision and follow-up were performed by administrators and teachers throughout the academic year.

At the evaluation stage, the data indicated that pre-evaluation, on going evaluation and post evaluation of the project were managed.

The problems found in the project, there was none or inadequate trainings about teaching and learning activities for the teachers teaching outstanding students, insufficient time for the teachers to prepare lesson plans, teachers spent too much time on the details of the contents, there was no guidelines for project-evaluation.

ภาควิชา บริหารการศึกษา

สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติศ *Wantana Nilnopkoon*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือ ดูแลแก้ไข อย่างละเอียดทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคุณอาจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ และ อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา ที่ได้ให้ความรู้ ความเมตตาด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจสอบและแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และ ผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจอย่างดียิ่ง และสม่ำเสมอ ตลอดมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดามารดา ขอขอบคุณ คุณพิทักษ์ นิลนพคุณ ตลอดจน เด็กชายพีรวิทย์ นิลนพคุณ และ เด็กหญิงสิตานัน นิลนพคุณ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ ในการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงในครั้งนี้

วันทนา นิลนพคุณ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	9
2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
หลักการคัดแยกเด็กปัญญาเลิศหรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ	11
การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาเลิศ	13
- การจัดชั้นพิเศษ	13
- การสอนเร่ง	13
- การสอนเพิ่ม	14
- การสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นหลัก	14
โครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ	
ในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (สพพ.)	17
ความเป็นมาของโครงการ	17
วัตถุประสงค์ของโครงการ	18

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

คุณสมบัติของ โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ	19
คุณสมบัติของนักเรียน	19
การลงทะเบียนเรียนของนักเรียน	20
การลาออกจากโครงการของนักเรียน	20
โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และ โครงสร้างหลักสูตรสำหรับ นักเรียนโครงการ สพพ.	21
โครงสร้างของหลักสูตร	21
แนวดำเนินการ	22
หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร	23
ลักษณะการจัดรายวิชาในโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มี ความสามารถพิเศษการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	29
การจัดรายวิชาบังคับแกน	29
การจัดรายวิชาบังคับเลือก	36
การจัดวิชาเลือกเสรี	36
แนวทางการจัดรายวิชาเลือกเสรี	37
การจัดกิจกรรม	37
การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนในโครงการส่งเสริมและ พัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย และการประเมินผล	39
การจัดการเรียนการสอน	39
การประเมินผล	41
แผนการสอนที่ใช้ในโครงการ สพพ.	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย	44
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	44
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
	การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	45
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
	การวิเคราะห์ข้อมูล	48
	สถิติที่ใช้ในการในการวิจัย	48
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
	ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอข้อมูล	49
	ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์ และผู้ตอบ	
	แบบสอบถาม	51
	ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมและ	
	พัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้น	
	มัธยมศึกษาตอนปลาย (สพพ.)	73
	ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริม	
	และพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้น	
	มัธยมศึกษาตอนปลาย (สพพ.)	123
	ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์เอกสาร	160
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	173
	สรุปผลการวิจัย	173
	อภิปรายผลการวิจัย	181
	ข้อเสนอแนะ	190
	รายการอ้างอิง	191
	ภาคผนวก	194
	ประวัติผู้วิจัย	245

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนผู้ให้ข้อมูล	47
2	สถานภาพของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	53
3	สถานภาพของหัวหน้าหมวดวิชา	57
4	สถานภาพของครูผู้สอนในโครงการ	62
5	การเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย	74
6	การเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. เกี่ยวกับหลักสูตรที่ใช้ในโครงการ สพพ.	77
7	การเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. เกี่ยวกับคุณสมบัติของนักเรียนที่จะเข้าโครงการ	79
8	การเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. เกี่ยวกับการเตรียมบุคลากร	80
9	การเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. เกี่ยวกับการเตรียมเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร	84
10	การเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. เกี่ยวกับการเตรียมการจัดแผนการเรียน	87
11	การเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. เกี่ยวกับการเตรียมการจัดคาบเวลาเรียน	93
12	การเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. เกี่ยวกับการเตรียมอาคารสถานที่ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์	95
13	การเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. เกี่ยวกับการเตรียมบริการแนะแนว	98
14	การเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์	101

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	การดำเนินงานตามโครงการ สพพ. เกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน ..	104
16	การดำเนินงานตามโครงการ สพพ. เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	106
17	การดำเนินงานตามโครงการ สพพ. เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว .	111
18	การดำเนินงานตามโครงการ สพพ. เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล .	112
19	การดำเนินงานตามโครงการ สพพ. เกี่ยวกับการนิเทศติดตามผล การเรียนการสอน	114
20	การดำเนินงานตามโครงการ สพพ. เกี่ยวกับการประเมินผลการเตรียม การดำเนินงานตามโครงการ	117
21	การดำเนินงานตามโครงการ สพพ. เกี่ยวกับการประเมินผล การดำเนินงานตามโครงการ	119
22	ปัญหาการเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. ในด้านกำหนด นโยบายโครงการ สพพ.	124
23	ปัญหาการเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. ในด้านหลักสูตร ที่ใช้ในโครงการ สพพ.	125
24	ปัญหาการเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. ในด้านคุณสมบัติ ของนักเรียนที่จะเข้าโครงการ	126
25	ปัญหาการเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. ในด้านการ เตรียมบุคลากร	127
26	ปัญหาการเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. ในด้านการ เตรียมเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร	130
27	ปัญหาการเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. ในด้านการ เตรียมการจัดแผนการเรียน	133
28	ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. ในด้าน การเตรียมสื่อการเรียนการสอน	136

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
29	ปัญหาการเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. ในด้านการจัด ตารางเวลาเรียน	138
30	ปัญหาการเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. ในด้านการ เตรียมอาคารสถานที่	140
31	ปัญหาการเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. ในด้านการ เตรียมบริการแนะแนว	142
32	ปัญหาการเตรียมการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. ในด้านการ ประชาสัมพันธ์	143
33	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. ในด้านการลงทาบเรียน	143
34	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. ในด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	144
35	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. ในด้านการใช้สื่อการเรียน การสอน	148
36	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. ในด้านการจัดบริการ แนะแนว	149
37	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. ในด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียน	150
38	ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ สพพ. ในด้านการนิเทศติดตามผล การเรียนการสอน	152
39	ปัญหาการติดตามประเมินผลโครงการ สพพ. ในด้านการเตรียมงาน ตามโครงการ	155
40	ปัญหาการติดตามประเมินผลโครงการ สพพ. ด้านการดำเนินงาน ตามโครงการ สพพ.	157